

PÕLTSAMAA VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Põltsamaa

16.04.2020 nr 1-3/2020/23

Põltsamaa Vallavolikogu 19.12.2019 otsuse nr 1-3/2019/80, 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 ja 30.03.2020 otsuse nr 1-3/2020/18 kehtetuks tunnistamine

Põltsamaa Vallavolikogu 19.12.2019 otsusega nr 1-3/2019/80 „Põltsamaa valla haridusvõrgu ümberkorraldamise kavatsus“ otsustati alustada Põltsamaa valla haridusvõrgu ümberkorraldamise ettevalmistamist, kuulates ära haridusasutuste hoolekogude ja õpilasesinduste seisukohad ning korraldada Põltsamaa valla haridusvõrgu juhtimine ümber eeldatavalt nii, et alates 01.09.2020 alustavad olemasolevate haridusasutuste asemel samades asukohtades tööd kolm ülevallalist asutust: üks lasteaed, üks põhikool (1.-9. klass) ja üks gümnaasium (10.-12. klass).

Ümberkorralduste kavatsuse tutvustamiseks ning hoolekogude ja õpilasesinduste ärakuulamiseks korraldati kokku 21 kohtumist valla kõigis haridusasutustes. Kõik asutused, v.a Puurmani Mõisakool ja Puurmani Lasteaed Siilipesa, esitasid vallavalitsusele kirjalikult oma arvamused. Esitatud arvamustes toodi ümberkorralduste vastuargumentidena välja eelkõige ajagraafiku pingelisust ja liigset kiirustamist ning haridusasutuste kavandatava mudeli ebaselgust ja põhjendamatust. Lisaks esitasid kõigi koolide direktorid pöördumise, milles pidasid vajalikuks kaasata mudelite kaalutlemisse ja ümberkorraldamise läbiviimisse haridusasutuste juhid ja teisi haridusasutuste tööga kursis olevaid spetsialiste ning soovitasid haridusvõrgu ümberkorraldamise ellu viia mitte varem kui 01.09.2021.

Arvestades haridusasutuste hoolekogude ja õpilasesinduste arvamusi ning kaaludes kõiki asjaolusid, koostas Põltsamaa Vallavalitsus Põltsamaa Vallavolikogu 19.12.2019 otsuse nr 1-3/2019/80 muutmise eelnõu. Eelnõu kohaselt vajavad korralduslikud küsimused põhjalikumalt ettevalmistamist ja on mõistlik pikendada ümberkorralduste ettevalmistamise tähtaega nii, et ümberkorraldatud haridusasutustega saaks tööd alustada 01.09.2021.

Vallavalitsusele tehti ülesandeks koostada ka teine eelnõu, mille kohaselt tuleb hiljemalt 31.08.2020 liita Põltsamaa Ühisgümnaasiumiga valla lasteaed-põhikoolide kooliosad ja Puurmani Mõisakool ning Lasteaiaga MARI liita kõik lasteaed-põhikoolide lasteaiaosad, Põltsamaa Lasteaed Tõruke ja Puurmani Lasteaed Siilipesa.

Põltsamaa Vallavalitsuse 17.02.2020 istungil toimunud arutelu tulemusena otsustati esitada volikogu menetlusse kaks volikogu otsuse eelnõud: „Põltsamaa Vallavolikogu 19.12.2019 otsuse nr 1-3/2019/80 muutmise“ ja „Adavere Põhikooli, Aidu Lasteaed-Algkooli, Esku-Kamari Kooli, Lustivere Põhikooli, Pisisaare Algkooli, Puurmani Mõisakooli, Põltsamaa Ühisgümnaasiumi, Lasteaia MARI, Puurmani Lasteaia Siilipesa ja Põltsamaa Lasteaia Tõruke ümberkorraldamine“.

19.02.2020 kutsuti kokku volikogu eestseisuse laiendatud koosolek otsustamaks, kumb vallavalitsuse esitatud eelnõu volikogu istungi päevakorda võtta. Koosolekul toimunud arutelu tulemusena ei saanud kumbki eelnimetatud eelnõu heakskiitu ja vallavalitsusele tehti ülesandeks koostada uus otsuse eelnõu, mille kohaselt alustavad alates 01.09.2020 Põltsamaa vallas tegevust üks uus kool (1.-12. klass) ja üks uus lasteaed, kõik praegused haridusasutused lõpetavad tegevuse ja uued asutused jäävad tegutsema kõigil praegustes koolide ja lasteaedade asukohtades. Vastav otsuse eelnõu nr 1-4.2/2020/90 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ saadeti 21.02.2020 Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 istungile otsustamiseks.

Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 istungil esitati arengu- ja ettevõtluskomisjoni nimel eelnõule nr 1-4.2/2020/90 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ muudatusettepanek. Muudatusettepanek käsitles koolide ümberkorraldamist ja selle kohaselt liidetakse hiljemalt 31.08.2020 Põltsamaa Ühisgümnaasiumiga valla lasteaed-põhikoolide kooliosad ja Puurmani Mõisakool. Muudatusettepanek kiideti istungil heaks ja otsuse eelnõu nr 1-4.2/2020/90 võeti koos muudatusettepanekuga otsusena vastu.

Seega võttis Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 vastu otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“, millega korraldatakse alates 01.09.2020 koolivõrk ümber järgmiselt: Põltsamaa Ühisgümnaasiumiga liidetakse kõigi lasteaed-põhikoolide kooliosad ja Puurmani Mõisakool ning asutatakse Põltsamaa valla lasteaed nimetusega Põltsamaa Lasteaed.

Volikogu otsusest nr 1-3/2020/11 teavitati Haridus- ja Teadusministeeriumi, ümberkorraldatavaid haridusasutusi, õpilasi, vanemaid (eestkostjaid, hooldajaid) ning õpilaste elukohajärgseid valla- või linnavalitsusi.

17.03.2020 vastasid Haridus- ja Teadusministeeriumi esindajad teavitusele, juhtides tähelepanu, et nende hinnangul pole vastuvõetud volikogu otsus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi PGS) §-ga 80 täielikult kooskõlas. Ministeeriumi arvamuse kohaselt tuleks enne lasteaed-põhikoolide kooliosa või lasteaiiosa liitmist teise asutusega praegused asutused eelnevalt jaotada eraldi asutusteks, kooliks ja lasteaiaks ning seejärel liita mõlemad jaotamise tulemusena tekkinud asutused teiste asutustega.

Põltsamaa Vallavalitsus koostas volikogu otsuse eelnõu „Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ kehtetuks tunnistamine“. Eelnõu kohaselt on vallavalitsus jõudnud seisukohale, et ajaliselt ei ole võimalik haridusasutusi ümber korraldada selliselt, nagu esialgne kavatsus oli. Arvestada tuleb muuhulgas ka Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud eriolukorda Eestis ja kujunenud olukorras on otstarbekas valla haridusasutuste ümberkorraldamine edasi lükata ning Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsus nr 1-3/2020/11 kehtetuks tunnistada. Seni on võimalik jätkata haridusasutuste ümberkorralduste ettevalmistamist ning pärast olukorra stabiliseerumist riigis on võimalik vastu võtta uued otsused.

Volikogu tegi vallavalitsusele ülesandeks ette valmistada volikogu otsuse eelnõu „Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ muutmise“ vastavalt Haridus- ja teadusministeeriumist saadud soovitudele. Lisaks sooviti eelnõus näha ka muudatust lasteaiaosade ja lasteaedade ümberkorraldamise osas, nimelt sooviti lasteaiaosade ja lasteaedade liitmist Lasteaiaga MARI.

Tulenevalt PGS § 80 lõikes 1 ja haldusmenetluse seaduse § 40 lõigetes 1 ja 2 sätestatule saadeti eelnõu arvamuse avaldamiseks haridusasutuste hoolekogudele ja õpilasesindustele.

Vabariigi Valitsus kuulutas 12.03.2020 korraldusega nr 76 välja eriolukorra seoses COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse pandeemilise levikuga maailmas, viiruse Eesti-sisese leviku tuvastamisega ja laienemise suure tõenäosusega ja sellest tingitud massilise nakatumise ohuga. Seega ei toimu eriolukorra ajal koolides tavapärasest õppetööd ja inimeste kogunemised on keelatud. Seetõttu andsid haridusametuste hoolekogud ja õpilasesindused oma arvamuse volikogu otsuse eelnõule elektrooniliselt läbiviidud koosolekute põhjal. Vallavalitsusele esitati kuue hoolekogu arvamus ja kõigi nelja õpilasesinduse arvamus. Kokkuvõtvalt ei kiidetud eelnõud heaks, sest endiselt leiti, et ümberkorraldused ei ole läbimõeldud ja otsused on tehtud kiirustades. Lisaks oli lisandunud vastuargumendina eriolukord riigis, mis takistab tavapärasest tööd ja kogunemisi. Otsuse eelnõule ei olnud vastuväiteid ainult Lustivere Põhikooli õpilasesindusel.

Põltsamaa Vallavalitsuse 23.03.2020 istungiks oli vallavalitsus liikmetele tutvumiseks ja arvamuse andmiseks esitatud eelnõu „Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusametuste ümberkorraldamine“ kehtetuks tunnistamine“ ja „Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusametuste ümberkorraldamine“ muutmise“. Eelnõud volikogu 27.02.2020 otsus nr 1-3/2020/11 muutmiseks toetas 2 vallavalitsuse liiget ja kehtetuks tunnistamiseks 4 vallavalitsuse liiget. Üks vallavalitsuse liige tegi ettepaneku saata mõlemad otsuse eelnõud volikogule arutamiseks ja otsustamiseks. Vastuväiteid sellele ei esitatud. Seega saadeti volikogu liikmetele välja mõlemad otsuse eelnõud.

Vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu alatise hariduskomisjoni ettepanekule esitati volikogu istungile otsustamiseks otsuse eelnõu nr 1-4.2/220/151 ja Põltsamaa Vallavolikogu võttis 30.03.2020 vastu otsuse nr 1-3/2020/18 „Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusametuste ümberkorraldamine“ muutmise.“

27.03.2020 esitati Tartu Halduskohtule kaebus Põltsamaa Vallavolikogu 27.03.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 tühistamiseks. Kaebajad esitasid ka esialgse õiguskaitse taotluse, milles palusid peatada Põltsamaa Vallavolikogu 27.03.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 punktide 1-5 kehtivus ja täitmine kuni haldusajal tehtava lahendi jõustumiseni. Tartu Halduskohtu 03.04.2020 määrusega haldusajal nr 3-20-572 peatati Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 kehtivus kuni asjas kohtuotsuse või muu menetlust lõpetava kohtulahendi jõustumiseni. Kohus märkis, et Põltsamaa vald ei ole haridusametuste ümberkorraldamist otsustades ilmselt järginud kõiki menetlus- ja materiaalõiguse norme ning ei ole välistatud, et see on viinud lõpptulemusena ebaõige otsuseni.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 68 lõike 2 kohaselt otsustab haldusakti kehtetuks tunnistamise haldusorgan, kelle pädevuses oleks haldusakti andmine kehtetuks tunnistamise ajal. HMS § 64 lõike 2 sätestab, et haldusorgan otsustab haldusakti kehtetuks tunnistamise kaalutlusõiguse kohaselt, kui seadus ei keela haldusakti kehtetuks tunnistada või ei kohusta haldusakti kehtetuks tunnistama. Haldusorganil on õigus uuendada menetlus enda initsiatiivil. Uuendamiseks haldusorgani enda initsiatiivil nagu ka haldusakti kehtetuks tunnistamiseks HMS § 64 lõike 2 alusel on aga nõutav kaalumine.

Tulenevalt PGS § 80 lõikest 1 ja 8 ning kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 22 lõike 1 punktist 34 on Põltsamaa Vallavolikogu pädev vastu võtma ja kehtetuks tunnistama 19.12.2019 otsust nr 1-3/2019/80 „Põltsamaa valla haridusvõrgu ümberkorraldamise kavatsus“, 27.02.2020 otsust nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusametuste ümberkorraldamine“, 30.03.2020 otsust nr 1-3/2020/18 „Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusametuste ümberkorraldamine“ muutmise.“

Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ menetlusse ei kaasatud PGS § 80 lõikes 1 sätestatud nõuete kohaselt haridusasutuste hoolekogusid ja õpilasesindusi. 30.03.2020 otsuse 1-3/2020/18 „Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ muutmisele eelnes PGS § 80 lõikes 1 sätestatud ära kuulamismenetlus, kuid otsuses ei ole käsitletud ära kuulamismenetluses esitatud seisukohti ning seetõttu ei ole isikutel, keda otsus puudutab, võimalik piisavalt hästi jälgida kaalutluse kujunemist.

Arvestades HMS § 5 sätestatud menetlusökonoomika printsiipi ja HMS § 40 lõike 3 punktis 3 sätestatud põhimõtet, et menetlusosalise arvamust ei pea küsima, kui asja ei otsustata selle menetlusosalise kahjuks, jäetakse enne käesoleva otsuse vastuvõtmist Põltsamaa valla haridusasutuste hoolekogud ja õpilasesindused ära kuulamata. Haridusasutuste hoolekogud ja õpilasesindused ning personal on varasemates ära kuulamismenetlustes selgelt ja ühemõtteliselt oma arvamust avaldanud. Eeltoodud arvestades ei annaks täiendav ära kuulamine uut informatsiooni ning oleks hoolekogudele ja õpilasesindustele riigi poolt COVID-19 tõttu kehtestatud eriolukorras selgelt ebamõistlikult koormav.

Põltsamaa Vallavolikogu 19.12.2019 otsus nr 1-3/2019/80 „Põltsamaa valla haridusvõrgu ümberkorraldamise kavatsus“ on oma olemuselt haldusorgani tulevikku suunatud kavatsustest informeeriv akt, ta ei ole suunatud haldusväliste isikute õiguste tekitamisele, lõpetamisele ega muutmisele. Seega ei saa 19.12.2019 otsus nr 1-3/2019/80 rikkuda haldusväliste isikute õigusi.

27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ ja 30.03.2020 otsuse 1-3/2020/18 „Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ muutmine“ kehtetuks tunnistamine ei riku otsuse adressaatide, Põltsamaa valla haridusasutute õpilaste, lasteaialiste, lapsevanemate ega personali õigusi, sest säilitab õigusliku olukorra, mis kehtis enne 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 vastuvõtmist. Ei esine ka HMS §-s 67 sätestatud isiku usaldust haldusakti kehtima jäämisesse, sest 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ kehtivus on peatatud Tartu Halduskohtu 03.04.2020 määrusega ning 30.03.2020 otsuse 1-3/2020/18 edasikaebe tähtaeg ei ole möödunud (HMS § 67 lõige 4 punkt 1).

Otsuste kehtetuks tunnistamise vajaduse tingib ka asjaolu, et pärast Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 vastuvõtmist on vallavalitsus alustanud haridusasutuste ümberkorraldamist ettevalmistavate tegevustega, mille käigus on jõutud arusaamisele, et ajaliselt ei ole võimalik haridusasutusi ümber korraldada selliselt, nagu esialgne kavatsus oli. Arvestada tuleb muuhulgas ka Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud eriolukorda Eestis, mis omakorda takistab ümberkorraldustega seotud toimingute tegemist, eelkõige haridusasutuste ümberkorraldamise uuendatud mudeli tutvustamist ning kohtumistel hoolekogude ja õpilasesinduste seisukohtade ja ettepanekute ära kuulamist.

Lähtudes eeltoodust on kujunenud olukorras otstarbekas valla haridusasutuste ümberkorraldamine edasi lükata jätkates haridusasutuste ümberkorralduste ettevalmistamist ning pärast olukorra stabiliseerumist riigis vastu võtta uued otsused.

Otsus võetakse vastu tulenevalt eeltoodust ning haldusmenetluse seaduse § 64 lõigete 1 ja 2, § 68 lõike 2 ja § 70 lõike 1 alusel.

1. Tunnistada Põltsamaa Vallavolikogu 19.12.2019 otsus nr 1-3/2019/80 „Põltsamaa valla haridusvõrgu ümberkorraldamise kavatsus“ kehtetuks.

2. Tunnistada Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsus nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ kehtetuks.
3. Tunnistada Põltsamaa Vallavolikogu 30.03.2020 otsus 1-3/2020/18 „Põltsamaa Vallavolikogu 27.02.2020 otsuse nr 1-3/2020/11 „Põltsamaa valla haridusasutuste ümberkorraldamine“ muutmine“ kehtetuks.
4. Teha otsus teatavaks Haridus- ja Teadusministeeriumile, Põltsamaa valla haridusasutustele, õpilastele, vanematele (eestkostjatele, hooldajatele) ning õpilaste elukohajärgsetele valla- või linnavalitsustele.
5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.
6. Otsust on õigus vaidlustada 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal vaiet esitama õigustatud isik otsusest teada sai või oleks pidanud teada saama, esitades vaide Põltsamaa Vallavolikogule haldusmenetluse seadusega vaidemenetlusele kehtestatud korras. Otsuse peale on kaebeõigusega isikul õigus esitada kaebus Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku §-s 46 sätestatud tähtaegadel ja halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Andres Vään
vallavolikogu esimees